

INFORMATIE BULLETIN

oktober 2012 no.14

INFORMATIE BULLETIN

NASCHOLING EN WERKBEZOEK 17 - 20 JUNI 2012

In juni heeft Semper Amici weer een cursus verzorgd in Iași. In afwijking van andere jaren is er dit keer voor gekozen om de nascholing voor de Roemeense huisartsen in de Roemeense taal te geven. Voor het eerst in ons samenwerkingsproject waren de workshops voorbereid door de bestuursleden van Semper Amici met Roemeense huisartsen, die vaker als docent optreden. Via e-mail en "Skype" werden de presentaties voorbereid en werden inzichten en werkvormen besproken. Op de avond voor aanvang van de cursus waren wij met alle workshopleiders bijeen voor een try-out. Hier en daar werden nog aanvullingen gemaakt, werd geschaafd en geschraapt in PowerPoint presentaties en er werd nog gewerkt aan interactieve workshops.

Maandag en dinsdag zou hetzelfde programma worden gegeven. Dit maakte het mogelijk voor de Roemeense huisartsen om in de ochtend of in de middag het programma te volgen en daarnaast praktijk te doen.

Op woensdagochtend was een speciaal programma gepland.

Door het bestuur van de SMMF was gevraagd om aandacht te schenken aan Palliatieve Zorg. De onderwerpen waren daarop afgestemd.

De cursus werd gestart door Juliana Picioleanu en Maria Ionita met een presentatie over de door Roemeense artsen ontwikkelde standaard Depressie. Een speciaal op hun verzoek ingelast onderwerp dat niets met pallia-

INHOUD

- Van de voorzitter
- Verslag nascholing en werkbezoek juni Donateurs
- Jaarverslag 2011
- Plannen 2012 en 2013

VOORWOORD

Enkele weken geleden hoorde ik op het nieuws dat de afzettingsprocedure tegen president Traian Basescu mislukt is; Er is niet voldoende opkomst geweest. Ik denk dat dit goed nieuws is voor Roemenië. Want ook al heeft Basescu zelf ook geen schone handen en gebruikt hij meestal geen diplomatieke taal, toch heeft hij wel een begin gemaakt met het bestrijden van corruptie, een gesel waaronder veel Zuid-Europese landen lijden. Jammer genoeg heeft hij eerder dit jaar ervoor gezorgd dat de in Syrië geboren arts Raed Arafat, die in 2007 benoemd werd tot staatssecretaris van volksgezondheid en in opstand kwam tegen de hervorming van zijn dienst en de privatisering van staatsziekenhuizen zijn ontslag indiende. Uiteindelijk zijn die hervormingen niet doorgegaan met als argument dat "niemand binnen het systeem de hervormingen wenst. En buiten het systeem zijn er ook nauwelijks voorstanders voor te vinden: ziekenhuizen willen de hervormingen niet, huisartsen willen de hervormingen niet en eerstehulpdiensten willen de hervormingen niet". Daags na zijn aftreden werd hij weer teruggevraagd door Basescu. Dat het moeilijk zaken doen is met het ministerie van Volksgezondheid blijkt wel uit het aantal ministers dat de afgelopen vijftien jaar deze post heeft bezet: zeventien stuks! en elke minister laat zijn aanwezigheid gelden door nieuwe wetgeving in te voeren. Van onze collega huisartsen begrijpen wij dat ze er soms gek van worden.

Goed constructief beleid is er nog steeds niet; ondanks druk van de Europese Commissie is het nog steeds een chaos met veel vriendjespolitiek (bijvoorbeeld huisarts mag geen diabetesmedicatie voorschrijven. De minister die dit regelde was diabetoloog.) Roemenië blijft nog altijd een ontwikkelingsland, ook al maakt het deel uit van de EU en ligt het op minder dan drie uur vliegen van Nederland.

Ondanks dat alles kan Semper Amici op zeer kleine schaal de huisartsen in Iași ondersteunen, enthousiast houden voor hun vak en hen inspireren om via hun beroepsorganisaties te trachten betere regelgeving af te dwingen.

Paul Heuberger
VOORZITTER

tieve zorg te maken had, maar voor de Roemenen een belangrijk onderwerp.

Christina Barbu had samen met Paul Heuberger en Cassandra Zwaan-Gagenel het onderwerp 'pijnbestrijding in de palliatieve fase' voorbereid. De presentatie van Christina was erg volledig en het was duidelijk dat zij eerder al een training gevolgd had over palliatieve zorg in het hospice in Brasov.

Er werd veel gediscussieerd over medicatie die wel of niet mag worden voorgeschreven in Roemenië. Met name morfine is voor huisartsen een onbereikbare medicatie. Deze mag daar alleen door een oncoloog worden voorgeschreven!

De suggestie die tijdens de cursus werd gedaan om een palliatieteam op te zetten naar analogie van de Nederlandse palliatieteams werd door de Roemeense deelnemers als zeer zinvol gezien.

Christina had als aanvulling Vladimir Poroch uitgenodigd, een bevriend oncologisch chirurg, met wie zij in Brasov samen de training had gevolgd; deze toonde een film van een palliatieve afdeling in een ziekenhuis in Iași. Als bestuur kregen wij een uitnodiging om de volgende dag het centrum te bezoeken.

Het was een indrukwekkende film en het bezoek 's anderendaags niet minder. De Roemeens Orthodoxe kerk

speelde een belangrijke rol in de totstandkoming van deze palliatieve afdeling en dus was er ook een kapel ingericht, prachtig op orthodoxe wijze geschilderd met fresco's en deze moesten wij dan ook als eerste bekijken bij ons bezoek aldaar.

Na de pauze volgde de workshop van Aurel Condrea en Cyprian Vornicu, voorbereid met Arie van Beelen, met als onderwerp: Behandeling van Misselijkheid en braken/Obstipatie en ileus in het terminaal ziekbed. De ontwikkeling van de presentatie was een experiment, een product van wekenlange voorbereiding door contact op afstand (via Skype conferencing) tussen de Nederlandse 'coach' en de twee Roemeense 'trainers'. Het resultaat was een state of the art voordracht op perfecte manier gebracht in een duopresentatie door de Roemeense collega's, die hiervoor veel lof ontvingen. Deze manier van werken is zeker voor herhaling vatbaar. Kleine bijkomstigheid: er werd gerenoveerd in en rond het cursuspand, hetgeen veel storend lawaai met zich meebracht.

De tweede dag werd zoals gezegd hetzelfde programma gedaan, maar wat opviel was dat er meer discussie was en meer interactie.

Bij het onderdeel pijnbestrijding was weer veel discus-

sie over het al dan niet geven van morfine. Er waren dit keer veel meer cursisten aanwezig dan op de eerste dag. Kleine bijkomstigheid: het was erg warm in Iași, zo rond de 35 graden en de airco in de zaal werkte niet. Pffff!

Woensdagochtend een speciaal programma. Florin Moldovin hield een presentatie over het werk in zijn plattelandskliniek, waar decubitus is een ernstig probleem bleek te zijn. Te laat de dokter inroepen betekent vaak ernstige doorligwonden. Middels een zelf gemaakte film kregen de deelnemers daar enkele huiveringwekkende voorbeelden van te zien.

Aan Semper Amici was gevraagd om meer te vertellen over Palliatieve Sedatie, Het Elektronisch Patiënten dossier en de mogelijkheden om thuiszorg op te zetten.

Paul Heuberger, huisarts en SCEN arts, heeft op zorgvuldige wijze de deelnemers inzicht gegeven in de richtlijn palliatieve sedatie. Ook hier weer veel stof tot discussie over het levenseinde en er viel niet aan te ontkomen: ook over euthanasie werden veel vragen gesteld. Ook hierover heeft Paul zeer zorgvuldig en zeer persoonlijk gesproken. Zijn openheid leverde veel waardering op van de Roemeense collega's.

Dr. Constantin Volovat, oncoloog in Iași gaf eveneens een presentatie over palliatieve zorg. Er ontstond een levendige discussie over de (slechte)communicatie tussen specialisten en huisartsen, elkaars verwachtingen en de realiteit van alledag.

Toch is er een stap gezet in samenwerken. De oncoloog zegde toe de regels inzake het voorschrijven van morfine na te zien en aan te kaarten bij de overheid.

Arie van Beelen liet de deelnemers vervolgens zien hoe in Nederland een HIS systeem werkt, en hoe er wordt geregistreerd.

Aan het onderdeel opzetten van een thuiszorg kwamen we niet meer toe. In Nederland zijn echter contacten gelegd met de oprichter van Buurtzorg (Jos de Blok), die zijn Buurtzorg-idee al blijkt te hebben geëxporteerd naar ondermeer Moldavië, dus dat zal in Roemenië ook wel mogelijk moeten zijn. Dat komt in de nabije toekomst aan bod.

VERGADERING MET HET BESTUUR

Met het bijna voltallige bestuur van de SMMF vergaderden wij later over de nascholing en over de mogelijkheid om een project Thuiszorg te ontwikkelen. We kregen vooral te horen hoe moeizaam een projectaanvraag in Roemenië gaat.

Het concept om gezamenlijk de nascholing voor te bereiden (Nederland/Roemenië) en dan in het Roemeens te geven is goed aangeslagen. Het blijft toch altijd pret-

tiger in je eigen taal te discussiëren. Voor 2013 wordt dus op de ingeslagen weg doorgegaan. Een nieuw idee ontstond naar aanleiding van het probleem "reistijd" voor artsen uit de omgeving van Iași. Zou het niet mogelijk zijn om de cursussen niet in de stad Iași te geven, maar in een soort carrousel vorm in enkele plaatsen in de regio?

Tevens kwam er weer een vraag om mee te werken aan een nationale conferentie in het voorjaar van 2013. Onderwerp en doel van deze conferentie waren nog niet geformuleerd, maar wij hebben toegezegd om eventueel mee te denken en mogelijk te participeren in een dergelijke conferentie.

DONATEURS

In 1997 startte het Roemenië project onder financiële garantie van de Regionale Huisartsen Vereniging Eemland en WDH Eemland-Noord West Veluwe. In 2000 werd het project verzelfstandigd tot de Stichting Semper Amici. Dat betekent dat wij vijftien jaar actief zijn in Roemenië en dat is mede mogelijk dank zij de financiële bijdragen van vele (huis)artsen en andere belangstellenden. Op deze plaats willen wij allen die zich betrokken voelen en ons steunen met een donatie oprecht danken. Er wordt ons wel eens gevraagd: moeten we in de huidige situatie nu niet eens stoppen, onszelf overbodig maken, een beroep doen op Europese subsidies? In al deze vragen zit een kern van waarheid.

Ons project startte destijds als een hulpverleningsproject en ontwikkelde zich door de jaren heen tot een samenwerkingsmodel.

Onszelf overbodig maken is geen optie; juist in de huidige situatie is onze steun aan de collegae in Roemenië meer dan ooit nodig. Door de kleinschaligheid van het project en de intensieve persoonlijke contacten van vele huisartsen uit de regio, konden en kunnen wij continuïteit bieden, hetgeen voor de ontwikkeling en de samenwerking van essentiële waarde blijkt te zijn. Het lijkt erop dat we nu eindelijk na al die jaren een ingang hebben in de universiteit. We hebben met de rector magnificus een goed contact en er wordt momenteel door de huisartsen in Iași geschreven aan een plan om veranderingen aan te brengen in de opleiding en het netwerk van huisartsen te gebruiken als stageplaats voor artsen in opleiding.

Europese subsidie is beschikbaar, maar moeilijk te verkrijgen. Het is een enorme papierwinkel om een dergelijke subsidie te kunnen verwerven. Op dit moment werkt Semper Amici mee aan een projectaanvraag die door de huisartsen in Iași in het kader van Europese subsidie wordt aangevraagd. Een tijdrovende en kostbare procedure; Daarom zullen wij ook in 2012 weer een beroep op u doen om door middel van een bescheiden bijdrage dit unieke project te continueren.

Semper Amici heeft momenteel ruim 100 donateurs en ontvangt daarnaast van de Stichting Estia, van Scanmail en van Bureau VM&P jaarlijks substantiële donaties, waarvoor wij zeer erkentelijk zijn.

HET NIEUWE ROEMENIË

Ruim vijftien jaar is Semper Amici inmiddels actief in Roemenië. Vele Nederlandse huisartsen vergezelden ons op gezamenlijke cursussen of gaven workshops voor de Roemeense huisartsen. Praktijkbezoeken spraken en spreken nog steeds tot de verbeelding.

In de beginjaren van ons project was er in Iași geen straatverlichting, zag je geen terrassen, was er geen uitgaansleven; winkels hadden een beperkt aanbod. Vergaderingen met de collegae werden gehouden in cafés met veel achtergrondlawaai, want... je kon nooit weten, "de muren hebben oren"...

De ontwikkelingen gaan snel. Luxe shopping-malls zijn er inmiddels verrezen, pleinen en gebouwen in de steden worden opgeknapt, er zijn nu overal terrassen, die druk bezocht worden en waar een open gezellige en vrolijke sfeer heerst. Huisartsenpraktijken in de stad worden opgeknapt; maar nog geen vijf kilometer buiten de stad waan je je vaak nog in de middeleeuwen. Hoewel bijna overal GSM bereik internet en WiFi, moeten patiënten vaak kilometers lopen en heerst er nog veel armoede onder de bevolking. Er is met steun van Semper Amici op het platteland een praktijk van stromend water en centrale verwarming voorzien. Er blijven helaas nog veel artsen werken in praktijken die de meest elementaire zaken voor een goede praktijkvoering ontberen. Het verschil tussen stad en platteland is zeer schrijnend. Werken op het platteland blijft voor de Roemeense huisarts een uitdaging waarbij onze steun nog altijd zeer welkom is.

Het doel van ons project: samenwerken aan de opbouw van de eerstelijns gezondheidszorg in Roemenië, te beginnen in Iași en omgeving, staat nog steeds overeind. Dat er al zoveel is bereikt, komt omdat Semper Amici mede door uw steun kon zorgen voor continuïteit. Dat is de kracht van een kleinschalig project. Semper Amici: "vrienden voor altijd" zullen wij dus nu waar moeten maken.

Voor de komende jaren willen we investeren in de kwaliteit van onze samenwerking, gezamenlijk nascholingen ontwikkelen, en onderzoeken of er een mogelijkheid is om handvatten aan te reiken voor de opzet van een Thuiszorg organisatie.

Met uw steun blijven wij ons inzetten.

JAARVERSLAG 2011

Op onze website vindt u het jaarverslag 2011.

PLANNEN 2013

Semper Amici zal in 2013 opnieuw een train de trainers cursus verzorgen en meewerken aan de nationale conferentie.

We houden u op de hoogte.

BESTUUR

Paul H.J. Heuberger, huisarts, voorzitter

Arie van Beelen, huisarts, vice voorzitter

Erna van Muijden-Karssen, directeur/coördinator deskundigheidsbevordering WDH, secretaris penningmeester

Cassandra I. Zwaan-Gagenel, huisarts, bestuurslid